

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону
про внесення змін до Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу
України щодо першочергового права громадян України- спадкоємців осіб,
які мали у постійному користуванні земельні ділянки,
на оренду такої землі
(реєстр. № 6594 від 20 червня 2017 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо першочергового права громадян України- спадкоємців осіб, які мали у постійному користуванні земельні ділянки, на оренду такої землі (реєстр. № 6594 від 20 червня 2017 року), поданий народним депутатом України Купрієм В.М. (далі - Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є забезпечення реалізації конституційного права громадян на право користуватися землею шляхом надання можливості спадкоємцям переоформити права на землю з права постійного користування, що перебувало в спадковавця, у право оренди між державою та спадкоємцями.

Для досягнення мети автором законопроекту пропонується доповнити Розділ X «Перехідні положення» Земельного Кодексу України новим пунктом наступного змісту: «Громадяни України – спадкоємці осіб, які мали в постійному користуванні земельні ділянки, мають першочергове право на укладення договору оренди щодо такої земельної ділянки без проведення земельного аукціону».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону (стаття 14 Основного Закону України).

Відповідно до Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу; від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією; кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону; держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки; усі суб'єкти права власності рівні перед законом (частини перша, друга та четверта статті 13); кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (частина перша статті 41); право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом (частина друга статті 41); громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону (частина третя статті 41).

Частинами четвертою, п'ятою статті 41 Конституції України встановлено, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Виключно законами України визначається правовий режим власності, (пункт 7 частини першої статті 92 Конституції України).

У Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 Конституційний Суд України зазначив, що правовий режим власності означає врегулювання нормами закону земельних відносин, порядку та умов поділу земель на категорії, правове визначення форм власності на землю, порядку набуття і здійснення права власності, а також права постійного чи тимчасового землекористування щодо управління землями тощо, реалізацію та позбавлення цього права, функції, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, їх рівність перед законом, соціальну спрямованість економіки (частина четверта статті 13 Конституції України. Основний Закон України гарантує кожному право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю відповідно до закону (стаття 41) (абзаци другий, третій пункту 6 мотивувальної частини).

У цьому ж Рішенні Конституційний Суд України зауважив, що згідно з частиною третьою статті 41 Конституції України громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону. Ця конституційна гарантія не може тлумачитися як така, що заперечує державний захист інших визнаних майнових прав громадян (крім права власності) або обмежує можливості такого захисту прав землекористувачів, набутих свого часу відповідно до чинного на той час законодавства (абзац перший підпункту 5.2 пункту 5 мотивувальної частини).

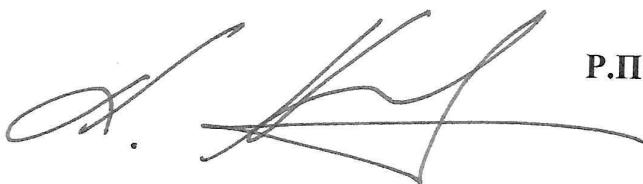
Україна як демократична і правова держава закріпила принцип поваги і непорушності прав та свобод людини, утвердження і забезпечення яких є

головним обов'язком держави. Конституційний принцип правової держави вимагає від неї утримуватися від обмеження загальновизнаних прав і свобод людини і громадянина, в тому числі майнових прав (стаття 1, частина друга статті 3, статті 21, 22, 64 Конституції України).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо першочергового права громадян України- спадкоємців осіб, які мали у постійному користуванні земельні ділянки, на оренду такої землі (реєстр. № 6594 від 20 червня 2017 року), поданий народним депутатом України Купрієм В.М., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ